

Uwagi metodyczne do materiałów w ułożonym zestawie:

dla dzieci w wieku 5-6 lat do programu "Rok polski" cz. 2

Wszystkie materiały można wykorzystywać zgodnie z licencją Creative Commons - Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0 PL <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/>,
za wyjątkiem materiałów, które zostały wyraźnie oznaczone jako nieobjęte postanowieniami tej licencji.

Tytuł:	Spotkanie ze św. Mikołajem
Opis skrócony:	Dowiemy się, kim był i kiedy żył święty Mikołaj. Będziemy się zastanawiać, które do naszych domów wchodzi Mikołaj z prezentami. Wszystkie podejmowane aktywności pomogą nam nauczyć się: nazw kolorów, tworzenia prostych zdań opisujących postaci.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	mikołajki, przymiotniki, antonimy, kolory, Święty Mikołaj, opis postaci
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Obrazki wykorzystywane na poprzednich lekcjach do nauki słownictwa, obrazek świętego Mikołaja biskupa, powiększone i wycięte wyrazy do czytania globalnego, piłka.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie - zabawa przy muzyce

Nauczyciel wita dzieci wesołą muzyką, zachęcającą do rytmicznych podskoków, w czasie których spotykają się i witają oczy wszystkich uczestników zabawy.

Kiedy nauczyciel wyłączy muzykę, dzieci witają się podając sobie ręce i mówiąc „dzień dobry”.

W krótkim czasie, w którym nie rozbrzmiewa muzyka, trzeba przywitać się z jak największą liczbą dzieci. Po chwili znów, przy muzyce, „witamy się oczami”.

2. Gra dydaktyczna: *Kto pamięta?*

Dzieci siedzą przed tablicą.

Nauczyciel przypina do tablicy obrazki przedstawiające przedmioty, których nazwy dzieci poznawały na lekcjach polskiego i razem z uczniami po kolei nazywa te przedmioty.

Następnie odwraca jedną kartę obrazkiem do tablicy i pyta uczniów, czy pamiętają, co ona przedstawia.

Uczniowie znowu nazywają wszystkie przedmioty na kartach, łącznie z tym zakrytym.

Ćwiczenie powtarzane jest z pozostałymi kartami (poznane na lekcji: zabawki, owoce, warzywa, zwierzęta, części ciała, ubrania).

Na koniec zabawy odkrywa jeszcze jeden obrazek (dotychczas tajemniczo czekający w rogu tablicy) i pyta, co on przedstawia.

Obrazek [http://elk3.wm.pl/i/n/20091211100726_4b220bce9863d_280206.jpg_m\(250x0\)](http://elk3.wm.pl/i/n/20091211100726_4b220bce9863d_280206.jpg_m(250x0))

Foto: Guy Debognies

3. Święty Mikołaj? - rozmowa kierowana

Dzieci dzielą się informacjami o świętym Mikołaju, nauczyciel ważne informacje powtarza po polsku. Podsumowuje rozmowę skróconą historią Świętego, stosownie do poziomu językowego dzieci.

Najważniejsze informacje:

- Św. Mikołaj żył naprawdę.
- Był biskupem.
- Pochodził z bogatej rodziny.
- Był skromnym, dobrym człowiekiem i lubił obdarowywać ludzi.
- Dzielił się po kryjomu swoim bogactwem z innymi.
- Zmarł 6 grudnia i dlatego każdego roku w tym dniu przypomina nam o sobie.

4. Jak współczesny Święty Mikołaj dostaje się do domu? - ćwiczenia pantomimiczne

Nauczyciel zwraca uwagę na to, że w dzisiejszych czasach Mikołajowi potrzebny jest wygodniejszy strój, bo nigdy nie wiadomo, w jaki sposób będzie mógł wejść do domu.

/wykorzystanie obrazków z podręcznika/

Którędy może wejść do domu Mikołaj?

- okno- przez okno - oknem
- drzwi - przez drzwi - drzwiami
- komin - przez komin - kominem

Ćwiczenia pantomimiczne - jedno dziecko pokazuje, jak święty Mikołaj wchodzi niezauważalny „...w nocy po kryjomu...” do jego domu, inni zgadują używając poznane wyrażenia.

5. Jak wygląda współczesny Święty Mikołaj? - opis postaci - ćwiczenia w rozumieniu ze słuchu i mówieniu

Rysowanie świętego Mikołaja kredkami w książce ucznia.

Jak wygląda narysowany przez mnie Mikołaj - wypowiedzi uczniów uzupełniająca ilustrację.

Oglądanie ilustracji w podręczniku i porównywanie jej ze swoim rysunkiem.

Swobodne wypowiedzi dzieci na temat postaci Mikołajów zamieszczonych na ilustracji w książce ucznia.

Porównywanie postaci z wykorzystaniem przymiotników o znaczeniu przeciwnym:

Mikołaj: wysoki (duży) - niski (mały); chudy - gruby;

Płaszcz jest: długi - krótki;

Czapka jest: długa - krótka;

Buty są: długie - krótkie;

Worek jest: ciężki - lekki

Wykorzystanie nazw kolorów do uzupełnienia opisu postaci:

Długi czerwony płaszcz. Krótki czerwony płaszcz.

Długie brązowe buty. Krótkie brązowe buty....

Tytuł:	Spotkanie ze św. Mikołajem II
Opis skrócony:	Zaprosimy św. Mikołaja słowami poety; narysujemy wymarzony prezent. Dowiemy się, kto może zostać świętym i w tym pomogą nam dzieci z zespołu „Arka Noego”. Będziemy też z pamięci recytować wiersz - prośbę do św. Mikołaja.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska małgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	mikołajki, przymiotniki, kolory, Święty Mikołaj, piosenka, prezenty
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Pluszowy miś, piosenka „Święty uśmiechnięty” w wykonaniu zespołu Arka Noego, <http://www.youtube.com/watch?v=WZ3AWY0IamM&feature=related>, szary papier na worek św. Mikołaja.

Przebieg zajęć:

1. Czego nas uczy święty Mikołaj?

Swobodne wypowiedzi dzieci inspirowane pytaniami nauczyciela.

Nauczyciel podsumowuje rozmowę wnioskiem, że przyjemnie jest dostawać prezenty, ale przyjemnie jest także je dawać.

Kiedy będziemy naśladować Świętego i tak, jak on kochać ludzi, też możemy być Świętymi.

2. Zabawa ruchowa przy piosence Arki Noego „Święty uśmiechnięty”

Wspólne śpiewanie refrenu piosenki z pokazywaniem (duży, mały, gruby, chudy)

3. Jak dzieci mogą zapraszać św. Mikołaja?

Ćwiczenia w wypowiedzianiu słów: *proszę, zapraszam.*

Gesty, które pomogą zrozumieć zaproszenie (skinienie głową, ruch ręką, złożenie rąk...)

Nauczyciel prosi o powtórzenie zaproszenia (wraz z gestami)

*Proszę, Święty Mikołaju,
Przyjedź ze swojego kraju*

Dzieci powtarzają chórem, indywidualnie.

Miś Pyś cieszy się, że dzieci tak ładnie potrafią zapraszać i zapewnia, że prawdziwy Święty Mikołaj z pewnością słyszy tę prośbę.

Nauczyciel proponuje, żeby powiedzieć coś jeszcze o prezentach...

A może tak:

*I każdemu daj prezenty,
Bo ty przecież jesteś święty!*

Dzieci powtarzają słowa wypowiedziane przez nauczyciela, potem całą pierwszą zwrotkę wiersza.

4. Co chcemy dostać w prezencie od Świętego Mikołaja?

Dzieci rysują przedmioty, o których marzą, a w trakcie rysowania, na prośbę nauczyciela powtarzają magiczne zaproszenie, którego wspólnie się nauczyły.

Narysowane obrazki przyklejają do dużego szarego papieru wyciętego na kształt worka Mikołaja.

5. Polskie nazwy prezentów

Dzieci z pomocą nauczyciela nazywają narysowane przedmioty.

Każdy głośno wymawia swoją prośbę.

Cała klasa chórem recytuje wyuczoną zwrotkę wiersza, po czym pojedynczo dzieci proszą wskazując na swój rysunek.

To książka. Proszę o książkę; To gierka. Proszę o gierkę. To słodycze. Proszę o słodycze...

Po kilku indywidualnych prośbach, znów cała klasa wspólnie powtarza zaproszenie (pierwszą zwrotkę wiersza).

6. Podarunek dla Mikołaja - nauka wiersza na pamięć

Nauczyciel sugeruje, że możemy zrobić przyjemność (prezent) Mikołajowi i swoim rodzicom, recytując wiersz.

W podręczniku mamy wiersz specjalnie napisany dla świętego Mikołaja.

Nauczyciel prezentuje go dzieciom.

One rozpoznają pierwszą zwrotkę i włączają się we wspólną recytację.

Nauka drugiej zwrotki. Nauczyciel pozwala dzieciom dopowiadać ostatnie sylaby w wersie, później wyrazy.

Po kilku powtórzeniach proponuje zabawę polegającą na tym, że do połowy każdego wersu wiersz mówi nauczyciel, a od połowy - dzieci. (wiersz półówkowy)

Przyjedź w nocy

I prezenty

Żeby każde

Miało buzię

po kryjomu

zostaw w domu,

dziecko rano

roześmianą...

W ten sam sposób można uczyć dzieci trzeciej zwrotki, ale wystarczy, jeżeli dzieci opanują na pamięć dwie zwrotki wiersza.

Tytuł:	Spotkanie ze św. Mikołajem III
Opis skrócony:	Techniką orgiami zrobimy postać Mikołaja, która będzie dobrym prezentem dla samego Mikołaja. Zastanowimy się, o jakich mikołajkowych prezentach marzą zwierzęta.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	mikołajki, Święty Mikołaj, prezenty, upominki, orgiami, wyklejanka, zwyczaje

Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Piłka, koperty z kółeczkami dla każdego dziecka, klej, nożyczki, kredki, Mikołaj - wyklejanka origami - przygotowany wzór

Przebieg zajęć:

1. Zabawa piłką

Żeby „buzie dzieci były roześmiane” nauczyciel zaprasza do zabawy piłką.

Nauczyciel stoi w środku, dzieci w kręgu. Wszyscy recytują pierwszą zwrotkę wiersza.

W drugiej zwrotce nauczyciel zaczyna wers i rzuca piłkę do dziecka, które kończy wers, odrzucając piłkę nauczycielowi.

W taki sposób można jeszcze kilkakrotnie powtórzyć wiersz, bo zapewne dzieci będą chciały dłuższy czas pobawić się piłką.

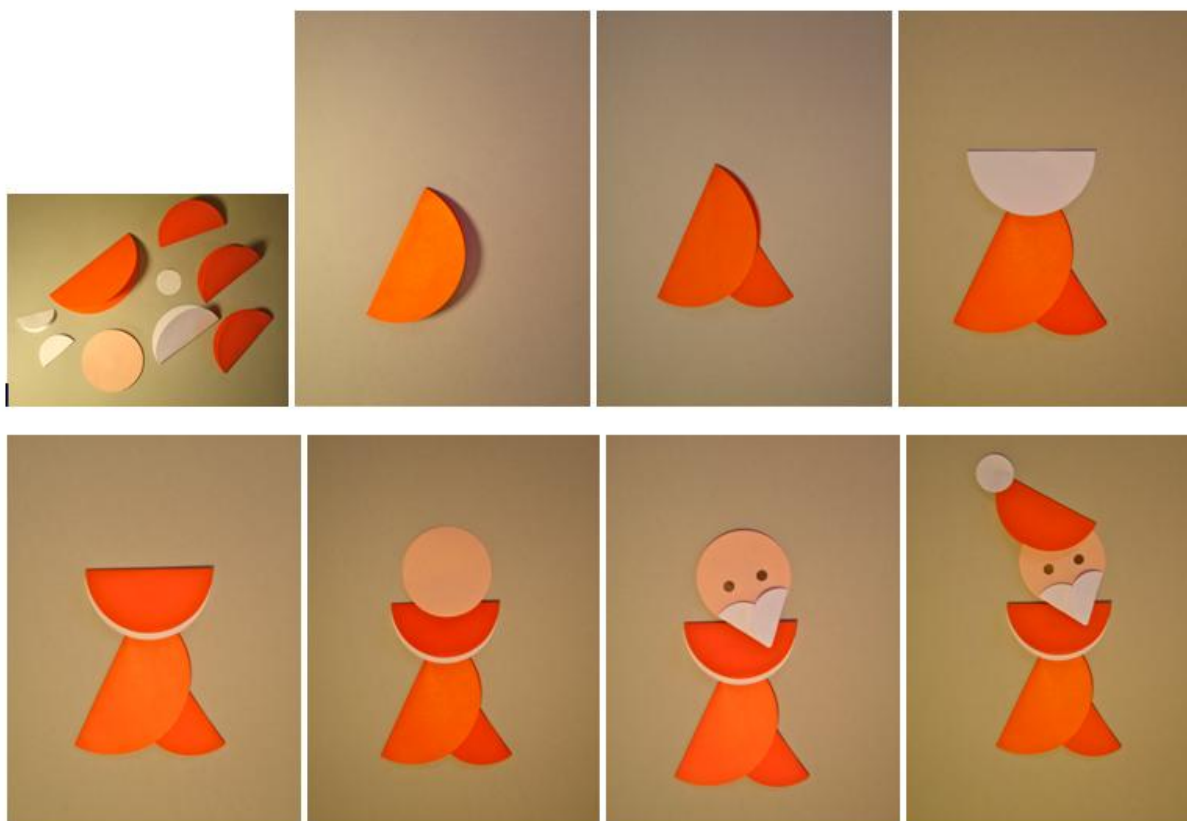
2. Mikołaj - origami płaskie z koła

Nauczyciel pokazuje dzieciom przygotowaną przez siebie kartkę z wyklejonym z kółeczek Mikołajem. Dzieci oglądają, dotykają, badają sposób złożenia kółek, liczą kółka, nazywają wielkość (duże, małe) i kolor (biały, czerwony), (jeżeli klasa jest liczna, dobrze byłoby wykleić Mikołaja na kilku kartkach, aby równocześnie mogło dotykać pracę kilkoro dzieci).

Każde dziecko dostaje niespodziankę - kopertę z przygotowanymi (wyliczonymi kółeczkami) i odwzorowuje wyklejankę na kolorowej kartce papieru (nie białej i nie czerwonej!).

Kartkę z Mikołajem wkleja do podręcznika.

3. Zabawa „prawda - fałsz”

Nauczyciel ustala z dziećmi, że będzie ilustrować ruchem to, co powie.
 Jeżeli to będzie prawda, dzieci klaszczą, jeśli nieprawda - tupią.
 Nauczyciel mówi i pokazuje: duży, mały, gruby, chudy, ciężki, lekki, smutny, radosny.
 Zabawę można kontynuować, zamieniając się rolami.

4. Kącik ciekawej książki.

Jeżeli nauczyciel przewiduje wizytę Mikołaja w klasie, to dobry moment.
 Dzieci są już gotowe z recytacją wiersza i mogą pochwalić się pracą plastyczną.
 Jeżeli nie przewiduje wizyty, może poinformować dzieci, że w klasie pojawiła się paczka od Mikołaja z dedykacją - dla wszystkich dzieci.
 W opakowaniu mogłaby być nowa książka do czytania. Wojciech Widłak - „Pan Kuleczka”.
 Proponuję najpierw oglądanie książki i snucie domysłów o jej treści.
 Po przeczytaniu pierwszego rozdziału pt.: „Pan Kuleczka” można zastanawiać się
Jak wygląda Pan Kuleczka, nowy mieszkaniec budynku przy ulicy Czereśniowej? [można wykorzystać ćwiczone na lekcji wyrazy: ...gruby, czy chudy?, ...mały, czy duży?]
Jak nazywają się zwierzęta pana Kuleczki? (pies - Pypeć, kaczką - Katastrofa, mucha - Bzyk - bzyk)

5. Podsumowanie lekcji

Nauczyciel dziękuje dzieciom za wspólną lekcję.

Przypomina, że dziś dzieci poznały historię bardzo znanego i lubianego Świętego Mikołaja, czytały wyrazy, opisywały wygląd dwóch różnych Mikołajów, rozmawiały o tym, którą święty podrzuca prezenty, nauczyły się wiersza na pamięć, wykleiły świętego Mikołaja.

Warto zapamiętać, że każdy może zostać świętym, tak jak śpiewają dzieci w piosence „Święty uśmiechnięty” i że przyjemne jest nie tylko dostawanie prezentów, ale i dawanie.

6. Praca domowa

Jaki prezent chcą dostać zwierzaki? – połącz wyraz z obrazkiem Pokoloruj obrazki.

Naucz swojego Misia wierszyka o Świętym Mikołaju

7. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna

Tytuł:	Co wiemy o zimie?
Opis skrócony:	Będziemy przyglądać się zimie przez różowe okulary i wraz z innymi dziećmi – bohaterami wiersza - cieszyć się z zabaw zimowych. W trakcie wesołej zabawy przy muzyce będziemy lepić papierowe kule i bawić się śnieżkami. Nauczymy się wesołej piosenki, a nawet... ulepimy bałwana.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska małgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	sporty zimowe, zabawy zimowe, zima, śnieżki, dobry humor, różowe okulary, śnieg, zabawa, grudzień
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	90

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Pluszowy miś, powiększone obrazki z podręcznika (sanki, narty, bałwan, lodowisko, łyżwy, śnieżki), powiększone i wycięte wyrazy do czytania globalnego, biały papier A4 na śniegową kulkę, piosenka <http://www.youtube.com/watch?v=EvdWODNeabY>;

Przebieg zajęć:

1. Powitanie - zabawa przy muzyce

Nauczyciel wita dzieci wchodzące do sali dydaktycznej, każdemu podaje rękę i wręcza wyciętą z białego papieru wycinankę – śnieżny płatek.

Dzieci mają pokolorować tę wycinankę różową kredką (najlepiej pastelową) z jednej strony, druga strona pozostaje biała.

Pokolorowane płatki dzieci przypinają do tablicy, ale w taki sposób, aby kolor różowy był „schowany”, a widoczny biały.

Każdy zapamiętuje, w którym miejscu przypina swój płatek.

Działaniom towarzyszy rytmiczna, wesoła muzyka.

2. Skojarzenia

Obok płatków śniegowych na tablicy przypięte są tajemnicze kartki z ilustracjami (ilustracje są niewidoczne).

Nauczyciel prosi uczniów o skojarzenia z dekoracją zrobioną przez dzieci i przypiętą do tablicy. Jeśli czyjeś skojarzenie pokrywa się z informacją zawartą na tajemniczej kartce, nauczyciel odsłania obrazek, a autor pomysłu otrzymuje brawa.

Uczniowie mogą podawać skojarzenia w swoim pierwszym języku. (ilustracje: sanki, narty, łyżwy, śnieżki, bałwan, zima - powiększone ilustracje z kart podręcznika)

3. Analiza ilustracji z podręcznika

Jak wygląda w Polsce zima?

Najpierw swobodne wypowiedzi dzieci, później uporządkowane z zastosowaniem podanej przez nauczyciela konstrukcji zdania: To zima, bo... (pada śnieg, dzieci lepią bałwana, dzieci jeżdżą na sankach, ...na nartach, ...na łyżwach, dzieci bawią się śnieżkami...)

4. Jaki humor mają dzieci przedstawione na obrazku?

Nauczyciel pytaniem prowokuje do wypowiedzi, które podsumowuje zdaniami: *Dzieci się cieszą. Mają dobry humor. Widać, że nie są w złym humorze.*

5. Nauka na pamięć refrenu piosenki

Nauczyciel wskazuje na ilustrację, a Miś Pyś mówi dzieciom, co on widzi patrząc na obrazku. (Nauczyciel wypowiada tekst, który jest refrenem piosenki)

*Już się cieszą dzieci,
Tyle śniegu leci,
Bawią się śnieżkami
Chłopcy z dziewczynkami.*

Dzieci powtarzają za miśm słowa opisujące obrazek (nieświadome tego, że jest to fragment piosenki, którą za chwilę zaśpiewają).

6. Lepienie „kul śniegowych”

Rytmiczne recytowanie tekstu z jednoczesnym mięciem i rozprostowywaniem (gładzeniem) białej kartki papieru.

7. Zabawa „śnieżkami” przy piosence

<http://www.youtube.com/watch?v=EvdW0DNeabY>

Podrzucanie do góry papierowych śnieżek i łapanie ich, celowanie w wyznaczony punkt, rzucanie i łapanie śnieżek w parach, rzucanie się śnieżkami.

W czasie refrenu, dzieci włączają się ze śpiewem (*Już się cieszą...*)

Tytuł:	Co wiemy o zimie? II
--------	----------------------

Opis skrócony:	Będziemy przyglądać się zimie przez różowe okulary i wraz z innymi dziećmi – bohaterami wiersza - cieszyć się z zabaw zimowych. W trakcie wesołej zabawy przy muzyce będziemy lepić papierowe kule i bawić się śnieżkami. Nauczmy się wesołej piosenki, a nawet... ulepimy bałwana.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyńska małgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	sporty zimowe, zabawy zimowe, zima, śnieżki, dobry humor, różowe okulary, śnieg, zabawa, grudzień, bałwan, odmiana rzeczownika
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Pluszowy miś, powiększone wyrazy do czytania globalnego, klej, nożyczki, kredki pastelowe

(w tym różowa), film:

<http://www.youtube.com/watch?v=vNccqXE7ff4&feature=related>

Przebieg zajęć:

1. Zima - wysłuchanie wiersza czytanego przez nauczyciela

Nauczyciel prezentuje dzieciom wiersz, a one w tym czasie patrzą na ilustrację i wskazują na niej miejsca stosowne do słyszanych słów.

Gdzie jest lodowisko? (...są łyżwy? ... sanki?, ...narty?)

2. Czytanie globalne wyrazów

Analiza wzrokowa wyrazów umieszczonych pod obrazkami w książce.

Nauka czytania metodą globalną.

3. Zgaduj - zgadula

Nauczyciel wskazuje na konkretny wyraz (powiększone wyrazy do czytania globalnego z podręcznika), a dzieci zgadują, do którego obrazka trzeba przypiąć ten wyraz.

Po przypięciu głośno czytają wyrazy.

4. „Lepienie bałwana”- praca plastyczna ze „śniegowych kul”

Dzieci obserwują wykonywane przez nauczyciela czynności i słuchają, jak opisuje je słowami, a następnie wykonują to samo, co nauczyciel i powtarzają za nim zdania.

- *Biorę do ręki papierową (śniegową) kulę.*
- *Rozkładam kulę śniegową i gładzę ją (prostuję) ręką prawą (lewą).*
- *Składam papier na pół.*
- *Rozdzieram delikatnie papier na 2 połowy.*
- *Wydzieram kółko z jednej połowy.*
- *Drugą część papieru składam na pół.*

Strona - 10

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORPEG
OŚRODEK ROZWOJU
POLSKIEJ EDUKACJI ZA GRANICĄ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Rozdzieram delikatnie papier na dwie połowy.
- Z jednej połowy wydzieram kółko.
- Drugą część papieru składam na pół.
- Rozdzieram delikatnie papier na dwie połowy.
- Z jednej połowy wydzieram kółko.
- Układam kółka w kolejności: od największego, do najmniejszego.
- To będzie śniegowy bałwan.
- Projektuję bałwana.
- Wklejam papierowe kółka do książki.
- Dorysowuję bałwanowi nos podobny do marchewki, oczy jak buraczki, kapelusz jak garnek..
- Teraz można podziwiać mojego bałwana.
- Zamykam książkę z bałwanem.
- Kto opowie o swoim bałwanie?

5. Prezentowanie prac plastycznych

Uczniowie, którzy chcą zaprezentować wykonanego przez siebie bałwana, najpierw coś o nim mówią. Nauczyciel pomaga zbudować poprawne zdanie. (np. *Mój bałwan jest wesoły. Mój bałwan ma czerwoną czapkę.*)

6. Zabawa ruchowa - „Lepimy bałwana”

Dzieci naśladują ruchem toczenie (lepienie) kul śniegowych, układanie kul jednej na drugą, doklejanie bałwanowi nosa, oczu, guzików, nakładanie garnka na głowę bałwana.

Nauczyciel bawi się z dziećmi, pokazuje czynności i wyraźnie nazywa je.

Najlepiej, jeśli zabawa odbywa się przy spokojnej muzyce.

Po ulepieniu bałwana można powtórzyć zabawę w śnieżki z zaśpiewaniem refrenu poznanej piosenki.

7. Oglądanie filmu z serii Bolek i Lolek pt. *Zawody zimowe* (ok. 8 minut)

<http://www.youtube.com/watch?v=vNccqXE7ff4&feature=related>

W czasie oglądania filmu nauczyciel zatrzymuje obraz i zadaje stosowne pytanie, np. *Jak nazywa się miejsce, gdzie dzieci jeżdżą na łyżwach?; O czym rozmawiają Bolek i Lolek?...*

8. Kącik ciekawej książki.

Wojciech Widłak - *Pan Kuleczka*.

Nauczyciel zaprasza do lektury książki - prezentu od świętego Mikołaja.

Przed przeczytaniem kolejnego rozdziału pt.: „Okulary”, warto zapytać o to, jak nazywają się zwierzęta pana Kuleczki?

(pies - *Pypeć*, kaczką - *Katastrofa*, mucha - *Bzyk* - *bzyk*)

Można tytułem wprowadzenia do lektury poinformować dzieci, że bohaterowie książki mają zamiast zimy, inną porę roku - wiosnę.

Zupełnie inne kolory widać za oknem (*jakie?*) i ... niestety inny niż dzieci z obrazka ma dzisiaj humor kaczką Katastrofa.

Kaczka dziś jest zła, ponura i nadęła się.

Dzieci próbują pokazać jak wygląda dziś kaczką Katastrofa.

Po ćwiczeniach mimicznych, dramowych, warto zapytać, dlaczego kaczką ma właśnie taki humor? Uważne słuchanie pomoże nam zrozumieć kaczkę.

Po lekturze rozdziału można zapytać, dlaczego ważne są w życiu różowe okulary i dlaczego lepiej mieć niewidzialne?

Kto ma niewidzialne, różowe okulary, niech swój płatek śniegowy odpowiednio wklei do zeszytu (na białą lub różową stronę.)

9. Podsumowanie lekcji

Nauczyciel dziękuje dzieciom za wspólną lekcję.

Przypomina, że dziś dzieci rozmawiały o zimie, poznały wiersz pt. „Zima”, nazwy zabaw zimowych, bawiły się śnieżkami i lepiły bałwana.

Czytały wyrazy i dobierały do nich obrazki. Śpiewały piosenkę, która zachęca do zabaw zimowych i sprawia, że ma się radosny nastrój.

Oglądały film o tym, jak Bolek i Lolek uprawiają zimowe sporty i dowiedziały się, dlaczego Kaczka Katastrofa była nadąsana (zła, wściekła).

10. Praca domowa

Popatrz na pogodę za oknem w „różowych okularach” i narysuj to, co widzisz.

11. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna

Tytuł:	Gdy zaświeci pierwsza gwiazdka
Opis skrócony:	Porozmawiamy o świętowaniu Bożego Narodzenia w naszych domach
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	Boże Narodzenie, kolęda, pastorałka, czytanie wyrazów, tradycje świąteczne, nazwy kolorów, określanie wielkości
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Pluszowy miś, koperta z obrazkami, gwiazdka, choinka, prezenty, świeczka, aniołek, dzieciątko w żółtku, powiększone wyrazy do globalnego czytania.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie - zabawa

Zabawa odbywa się w kręgu. Nauczyciel wita wszystkich i pokazuje tajemniczą kopertę, która będzie powitalnie krążyła i „przeskakiwała” z rąk do rąk.

Wędrówce koperty towarzyszy rytmicznie skandowana (może być śpiewana) wyliczanka:

*Jak to miło i wesoło
Gdy koperta krąży wkoło
Weź kopertę teraz ty
Zajrzyj do niej, raz dwa, trzy!*

Ten, kto trzyma w ręku kopertę, kiedy skończy się wyliczanka, ma prawo wyjąć z niej jedną karteczkę.

Kładzie ją na środku, wszyscy patrzą, co na niej jest narysowane.

Zabawa toczy się do momentu wyjęcia z koperty ostatniej karteczki z rysunkiem.

2. Co łączy te obrazki - swobodne wypowiedzi dzieci.

Obrazki wyjęte z koperty, to: gwiazdka, choinka, prezenty, świeczka, aniołek, dzieciątko w żłóbku.

3. Boże Narodzenie w moim domu

Opowiedzmy Misiowi Pysiowi, jak wygląda Boże Narodzenie w naszych rodzinach.

Swobodne wypowiedzi dzieci.

Polskie tradycje świąteczne - opowiadanie nauczyciela w oparciu o ilustrację w podręczniku.

4. Globalne czytanie wyrazów

Nauczyciel wprowadza nowe wyrazy do czytania globalnego: gwiazdka, prezenty, rodzina, dzieci, życzenia, kolędy.

Dzieci ćwiczą globalne czytanie

Tytuł:	Gdy zaświeci pierwsza gwiazdka II
Opis skrócony:	Poznamy wiersz o Wigilii Bożego Narodzenia. Wysłuchamy pięknej kolędy. Znana techniką wykonamy aniołka.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	Boże Narodzenie, kolęda, pastorałka, czytanie wyrazów, tradycje świąteczne, nazwy kolorów, określanie wielkości, aniołek, wigilia
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	90

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Pluszowy miś, nagranie kolęd polskich, wiersz (na kartach książki ucznia), kolorowe papierowe kółeczka (potrzebne do wykonania aniołka)

Przebieg zajęć:

1. Słuchanie wiersza

Nauczyciel czyta dzieciom wiersz Z. Dmیتrocy *Wigilia*
Wyjaśnienie znaczenia słowa „wigilia”
W trakcie czytania dzieci obserwują ilustrację w podręczniku.

2. Wyszukiwanie w wierszu znanych wyrazów

Nauczyciel kolejny raz czyta wiersz, prosząc tym razem, aby dzieci patrzyły na tekst i palcem wskazywały kolejne wyrazy.

Jeżeli w tekście są takie wyrazy, które dzieci rozpoznają (potrafią przeczytać), podkreślają je ołówkiem.

3. Wspólne czytanie wiersza z nauczycielem

Nauczyciel czyta wiersz, ale wyrazy podkreślone odczytują dzieci.

Ćwiczenie można powtórzyć kilka razy.

Zapewne znajdą się dzieci, które zechcą indywidualnie włączyć się w czytanie wiersza.

4. Słuchanie kolędy: *Przybieżeli do Betlejem pasterze*

Nauczyciel zachęca do wspólnego wysłuchania kolędy.

Dzieci włączają się w śpiew, jeżeli znają słowa kolędy.

5. Aniołek - ćwiczenie konstrukcyjne techniką origami płaskie z koła.

Dzieci komponują aniołka według wzoru przygotowanego przez nauczyciela. Aniołka wklejają do swojej książki.

Tytuł:	Gdy zaświeci pierwsza gwiazdka III
Opis skrócony:	Wspólnie wykonamy choinkę i ozdoby na nią. Wykorzystamy do tego kredki i wesołą muzykę. Nauczmy się śpiewać pastorałkę. Porozmawiamy o polskich zwyczajach okresu Bożego Narodzenia.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malgorzata.malyska@pcn.lublin.pl
Hasła treści	Boże Narodzenie, kolęda, pastorałka, czytanie wyrazów, tradycje świąteczne, nazwy kolorów, określanie wielkości, choinka
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Pluszowy miś, koperta nagranie kolęd polskich, papier A4 dla każdego ucznia, kredki w różnych odcieniach zieleni, nożyczki, klej, duży arkusz szarego papieru,

Przebieg zajęć:

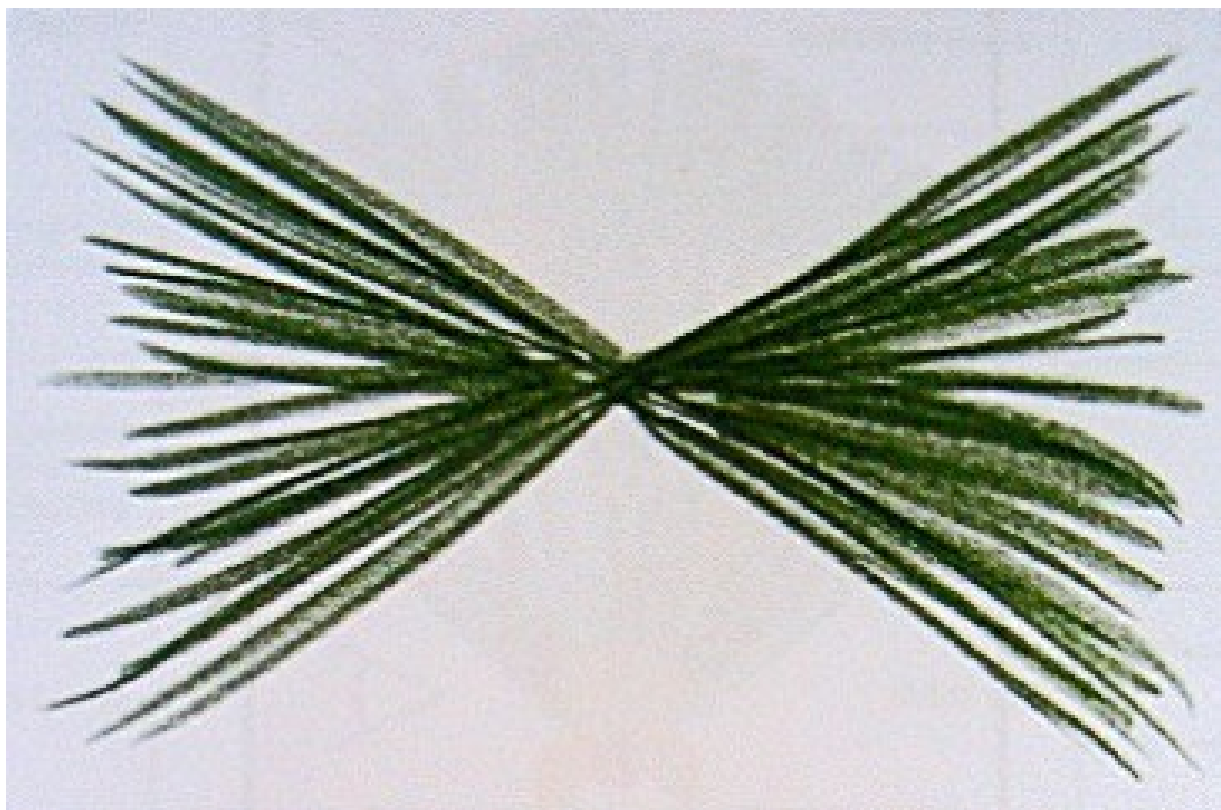

1. Kinezylogiczna zabawa dydaktyczna - Świąteczna choinka

(zabawa systemu Edukacja przez ruch D. Dziamskiej)

Na przyklejonej do stolika białej kartce papieru dzieci kreślą niepełną wiązkę z punktu umieszczonego na środku kartki.

Dzieci kreślą zieloną kredką, raz w lewo, raz w prawo w rytm muzyki (może to być dowolny walczyk).

Po wykreśleniu dzieci wycinają wiązkę i przecinają dokładnie w punkcie.

Z takich elementów komponują wspólnie na dużym arkuszu papieru (może być to szary papier) – drzewko choinkowe

Naprzemienne kreślenie wiązki z punktu to ćwiczenie, które przywraca koncentrację, wpływa na płynność pisania, wycisza grupę i relaksuje.

Strona - 16

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORPEG
OŚRODEK ROZWOJU
POLSKIEJ EDUKACJI ZA GRANICĄ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

2. Wspólne ubieranie choinki

Nauczyciel przypina choinkę do tablicy i zachęca dzieci do dekorowania choinki. Dekorację można zrobić z papierowych, kolorowych kółeczek różnej wielkości. Ubierając choinkę dzieci nazywają wielkość kółeczka (małe – duże) i określają kolor i nazwę wykonanej ozdoby. „Ubieraniu choinki” może towarzyszyć cicho włączona kolęda.

3. Nauka pastorałki „Do stajenki”

(W okresie Bożego Narodzenia śpiewa się kolędy i pastorałki. Nauczyciel nie wprowadza pojęcia pastorałka, zachęca dzieci do nauki piosenki związanej z wydarzeniami wspomnianymi w czasie świąt)
Skoro mamy ubraną choinkę, nauczmy się śpiewać o tym, jak do małego Dzieciątka przyszły leśne zwierzęta

DO STAJENKI

(Pastoralka)

muz. K. Daczka
sł. M. Szczepanowska

W rytmie poloneza

Do sta - jen - ki, do sta - jen - ki
przy - szły ra - zem dziś:
Wie - wió - recz - ka, dwie sa - ren - ki
i ku - dła - ty miś.

1. Do stajenki, do stajenki
Przyszły razem dziś:
Wiewióreczka, dwie sarenki i kudłaty miś ... *bis*
2. I zajaczek przyszedł szary,
Polna myszka też,
I wróbelków cztery pary, i kolczasty jeż ... *bis*
3. Cichuteńko stają w kątku
U stajenki wrót,
Pokłoniły się Dzieciątku, uśmiech Jego - cud ... *bis*

Zanim dzieci nauczą się śpiewać pastorałki, śpiewa ją nauczyciel.

Dzieci słuchają i zapamiętują, jakie zwierzęta przyszły pokłonić się Dzieciątku do stajenki.

Nauczyciel przygotowuje obrazki zwierząt, dzieci wybierają je w kolejności występowania w pastorałce i przypinają do tablicy.

Ważnym momentem będzie wyjaśnienie znaczenia słowa „para”.

Wróbelki należy przypinać do tablicy „parami”- po dwa.

Przy kolejnym śpiewaniu pastorałki nauczyciel wskazuje na zwierzątko przypięte do tablicy.

Można nauczyć dzieci podstawowego kroku *poloneza* i poruszać się w trakcie śpiewu polonezowym krokiem (z ukłonem, bo o tym jest pastorałka).

Miś Pyś zauważa, że misie także świętują narodziny Dzieciątka i zachęca dzieci do wysłuchania kolejnego fragmentu opowiadania o jego przyjacielu Misiu Uszatku.

4. Kącik ciekawej książki

Cz. Janczarski *Miś Uszatek*, rozdział pt.: *Choinka od Dużego Niedźwiedzia*

5. Podsumowanie lekcji pod choinką

Nauczyciel dziękuje dzieciom za lekcję, przypomina to, czego dzieci uczyły się i przypomina o życzeniach świątecznych.

Składa wszystkim życzenia i zachęca dzieci do składania sobie świątecznych życzeń.

Lekcję może zakończyć wspólne zdjęcie pod klasową choinką, które później dzieci będą mogły wkleić do swoich książek.

6. Prezent pod choinkę - praca domowa

Domino obrazkowo - wyrazowe.

Trzeba je pokolorować, wyciąć zgodnie z instrukcją i bawić się nim do woli!

7. Informacja zwrotna

Tytuł:	Witamy Nowy Rok
Opis skrócony:	Poznamy dwunastu braci, którzy się bardzo lubią, ale i „czubią” się czasami. Nauczymy się nazw miesięcy i znajdziemy miejsce dla każdego miesiąca w roku. Będziemy sobie składać noworoczne życzenia.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	święta, Nowy Rok, nazwy miesięcy, pory roku, liczebniki porządkowe, kolory
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Tekst i ilustracje do wiersza, powiększone i wycięte wyrazy do czytania globalnego, klej, nożyczki

Przebieg zajęć:

1. Powitanie - noworoczne życzenia - wróżby

Dzieci stoją w kręgu. Nauczyciel zachęca dzieci do wylosowania karteczki z obrazkiem. Uczniowie pokazują wylosowany obrazek, a nauczyciel dodaje noworoczne życzenie, np.: *Życzę Ci, żebyś w nowym roku była zdrowa jak rybka, ... silny jak koń, ...wesoły jak ptaszek, ...pracowity jak mrówka (pszczółka), ...mądry jak sowa, ... piękna jak motylek, ... sprytna jak lis (wiewióreczka).*

2. Pogadanka - wspomnienia z powitania Nowego Roku

Dzieci zachęcane przez nauczyciela opowiadają swoje wrażenia związane ze świętowaniem Nowego Roku.

Dlaczego tak radośnie żegnamy odchodzący rok i witamy nowy?

3. Globalne czytanie wyrazów - nazw miesięcy

Nauczyciel odczytuje nazwy miesięcy i pyta, co oznaczają przeczytane wyrazy?

Uczniowie powtarzają za nauczycielem nazwy kolejnych miesięcy.

Uczą się globalnie czytać wyrazy.

Nauczyciel rozdaje kartoniki z nazwami miesięcy (każde dziecko ma jeden kartonik) i sprawdza, czy uczniowie potrafią odczytać wyrazy na swoich kartonikach.

4. Słuchanie wiersza o miesiącach czytanego przez nauczyciela

Nauczyciel zaprasza do wysłuchania wiersza, w którym rozmawiają ze sobą miesiące.

Prosi o poszukanie odpowiedzi na pytanie: *Kim dla siebie są w tym wierszyku miesiące i co je łączy?*

Uczniowie słuchają nie zaglądając do tekstu.

Rozmowa po wysłuchaniu tekstu.

5. Przygotowanie inscenizacji w oparciu o wiersz *Miesiące*

Nauczyciel kolejny raz, powoli, czyta wiersz, a uczniowie słuchają i wychodzą na środek sali, gdy usłyszą nazwę „swojego” miesiąca.

Wspólnie wyjaśniają niezrozumiałe wyrazy (*baju, baju; mieć źle w głowie; być sprawcą cierpień...*)

Nauczyciel kolejny raz czyta wiersz, uczniowie (miesiące), o których mowa, przemieszczają się przed grupę i inscenizują ruchem treść wiersza.

Podczas kolejnej próby aktorzy (miesiące) powtarzają za nauczycielem swoje „role”.

Dzieci pracują nad poprawną wymową i gestem scenicznym.

Dobrze jest ustalić, kiedy i dla kogo odbędzie się występ (na przykład dla rodziców, którzy przyjdą do szkoły po dzieci, na przerwie dla innych klas).

6. Praca z podręcznikiem

Uczniowie oglądają sylwetki braci – miesiący umieszczonych w podręczniku i próbują odszukać szczegóły, które ułatwią im ułożenie miesięcy w kolejności.

W ubraniach i przedmiotach braci miesiący ukryte są podpowiedzi (kolejny numer i pierwsza litera nazwy).

Dzieci wycinają nazwy miesięcy i umieszczają pod każdą ilustracją.

Po obejrzeniu ilustracji i nazwaniu braci, uczniowie wycinają „serki” z postaciami braci i dopasowują do koła z nazwami miesięcy.

Nauczyciel indywidualnie sprawdza i rozmawia z każdym uczniem, pyta, który to miesiąc, jak się nazywa.

7. Sylabizowanie nazw miesięcy

Nauczyciel zaprasza do kolejnej próby inscenizacji wiersza.

Zapowiada, że każdy „miesiąc – aktor” zostanie zaproszony na scenę w opisany sposób:

N.: Pierwszy miesiąc? - U.: Styczeń! (sylabizują nazwę miesiąca z klaskaniem)

Można poprosić o trzykrotne „wyklaskanie” i „wykrzyczenie” nazwy miesiąca (skandowanie zachęcające do wyjścia na scenę).

8. Próba inscenizacji - ćwiczenia w powtarzaniu fragmentów tekstu wiersza

Dzieci, włączają się w powtarzanie kwestii kolejnych miesięcy, ostatnią zwrotkę (tę z życzeniami) powtarzają wspólnie.

Tytuł:	Witamy Nowy Rok II
Opis skrócony:	Porozmawiamy o porach roku w Polsce i w kraju, w którym mieszkamy. Przczytamy fragment ciekawej książki.
Autor(rzy):	Małgorzata Małycka malmal@interia.pl
Hasła treści	święta, Nowy Rok, nazwy miesięcy, pory roku, liczebniki porządkowe, kolory
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Kolorowe baloniki, kredki

Przebieg zajęć:

1. Zgadywanki o miesiącach i porach roku

Nauczyciel umawia się z uczniami, że będzie opowiadał o tym, w którym miejscu stoi konkretny „brat” miesiąc, a uczniowie będą potwierdzać ruchem głowy *tak* lub *nie*.

Do gestów wykonywanych głową wypowiedzą tylko jedną głoskę: a (gdy tak), lub e (jeśli nie).

Propozycja zgadywanek: *Luty stoi pomiędzy marcem i sierpniem? Wiosna, to pora roku, w której jest maj.*

2. Moja ulubiona pora roku

Uczniowie rysują kredkami swoją ulubioną porę roku, używając kredek w kolorze tej pory roku (takich, jak w kole z braćmi miesiącami).

Nauczyciel eksponuje wszystkie prace, prosi o dopowiedzenie, jak to pora roku i dlaczego dziecko lubi ją najbardziej.

3. Pory roku w kraju w którym mieszkam

Dzieci rozmawiają o tym, jak wyglądają pory roku w kraju, w którym mieszkają. Czym różnią się i w czym są podobne do pór roku w Polsce.

4. Kącik ciekawej książki

Nauczyciel zapowiada nową lekturę, kolejną ciekawą książkę do wspólnego czytania.

Ponieważ na lekcji toczyła się rozmowa o niezwykłej nocy, w trakcie której skończył się stary rok a zaczął nowy, książka zachęca do poznania innych niezwykłych dni i nocy.

Na przykład takich, jak *Dzień czekolady*.

Nauczyciel czyta tytuł książki Anny Onichimowskiej i zapoznaje dzieci z tytułami rozdziałów: *Dzień tańca; Dzień deszczu; Dzień gniewu; Noc tajemnicy; Noc cudów*.

Dzieci wspólnie z nauczycielem oglądają ilustracje, domyślają się treści, „tworzą” treść wybranych rozdziałów.

Nauczyciel czyta pierwsze rozdziały. Rozmowa o bohaterach i zdarzeniach.

5. Podsumowanie lekcji

Na podsumowanie lekcji dzieci raz jeszcze odgrywają scenkę – rozmowę braci miesiący przygotowaną na podstawie poznanej wiersza.

W nagrodę za pracę na lekcji nauczyciel rozdaje kolorowe balony, dzieci napełniają je powietrzem a potem radośnie siadają na nie.

Takimi „wystrzałami” zostaje powitany Nowy Rok w klasie.

6. Praca domowa

Wyszukanie i zakreślenie w nazwach miesięcy poznanych liter.

Nauka układania kartek z nazwami miesięcy we właściwej kolejności.

Czytanie wraz z rodzicami wiersza poznanej na lekcji.

7. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna

Tytuł:	Wybieramy się na szkolny bal karnawałowy
Opis skrócony:	Dowiemy się co to jest „karnawał”, przygotujemy sobie potrzebne rekwizyty a potem zatańczymy na balu razem z postaciami ze znanych baśni i bajek.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	karnawał, zabawa, Nowy Rok, nazwy miesięcy, pory roku, liczebniki główne i porządkowe, kolory, percepcja słuchowa
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40
---	----

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: kolorowe baloniki, serpentyna, bibuła kolorowa, karton i szablon maski karnawałowej, powiększone i wycięte wyrazy do czytania globalnego, kredki, klej, nożyczki, duży szary papier (kilka arkuszy).

Przebieg zajęć:

1. Powitanie taneczne

Nauczyciel wita wchodzące do sali dydaktycznej dzieci i od razu włącza do kręgu, gdzie wszyscy poruszają się w rytm muzyki (np. „Kacuszki”

<http://www.youtube.com/watch?v=ndcMJWz4r24&feature=related>)

W trakcie zabawy rzuca serpentyny i kolorowe napełnione powietrzem baloniki)

2. Pogadanka - mapa myśli

Dzieci zachęcane przez nauczyciela odpoczywają po rytmicznym tańcu i odczytują wraz z nauczycielem wyraz „karnawał”.

Wspólnie zastanawiają się nad tym, co oznacza słowo „karnawał”. Jak świętuje się karnawał w różnych miejscach na świecie?

Nauczyciel przykleja kartkę z wyrazem „karnawał” na środku dużego papieru, a dzieci rysują na małych karteczkach to, co dla kojarzy im się z karnawalem.

Wspólnie porządkują kartki (podobne do podobnych) i przyklejają je wokół wyrazu „karnawał”.

W trakcie rysowania, sortowania i przyklejania obrazków dzieci mówią, co narysowały i dopowiadają to, czego nie zdołały przedstawić rysunkiem.

3. Globalne czytanie wyrazów

Do wspólnie wykonanej planszy nauczyciel przykleja wyrazy do czytania globalnego.

Prosi dzieci o pomoc w ustaleniu miejsca, gdzie powinien przykleić wyraz: „bal”, „maska”, „zabawa”, „orkiestra”, „przebierańcy”.

Uczniowie głośno, wraz z nauczycielem czytają wyrazy.

Po chwili treningu czytają wyrazy z wyklaskiwaniem sylab.

4. Przebieramy się na bal

Uczniowie projektują swoje stroje na karnawałowy bal (szkic w książce ucznia).

Wymieniają znane bajkowe postaci, za które można przebrać się.

Wykorzystują gotowe rekwizyty wcześniej przygotowane przez nauczyciela (można ustalić z dziećmi, że przynoszą gotowe stroje i rekwizyty).

Wykorzystują bibułę, kredki, karton i przygotowują swoje przebrania.

W trakcie pracy słuchają piosenki „Bal moich lalek”

<http://www.youtube.com/watch?v=uWQOyax1WLo> i „Fantazja”

http://www.youtube.com/watch?v=2Tx3ktz_034&feature=related w wykonaniu zespołu „Fasolki”.

5. Bal karnawałowy w klasie

Dzieci tańczą w rytmie ulubionej muzyki.

Można nauczyć dzieci ludowej zabawy tanecznej w parach pt. *Groziak*.

Tytuł:	Wybieramy się na szkolny bal karnawałowy II
Opis skrócony:	Poznamy wiersz o karnawale i porozmawiamy o tym, jakie karnawałowe stroje przygotowały dzieci - bohaterowie wiersza.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	karnawał, zabawa, Nowy Rok, nazwy miesięcy, pory roku, stroje karnawałowe, liczebniki główne i porządkowe, kolory, percepcja słuchowa
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: wiersz i ilustracja z podręcznika

Przebieg zajęć:

1. Praca z podręcznikiem

Nauczyciel zaprasza do wysłuchania wiersza pt. *Karnawał*.

Uczniowie słuchają i porównują treść utworu z zabawą karnawałową w klasie.

Gdy nauczyciel czyta wiersz kolejny raz, uczniowie oglądają ilustrację w podręczniku.

Nazywają przebrania dzieci (przebrał się za jeża, ...za Smerfетkę, ... za rycerza...).

Przy kolejnym czytaniu wiersza, uczniowie śledzą wzrokiem tekst, dopowiadają wyrazy do rymu, czytają wraz z nauczycielem, „podpowiadają” nauczycielowi, uczą się w ten sposób wiersza na pamięć.

2. Praca z ilustracją do wiersza

Liczenie dzieci uczestniczących w balu karnawałowym, kolorowych balonów... (*ile jest?*).

Opisywanie postaci... Jak przebrały się dzieci i skąd to wiemy?

(*Dziewczynka przebrała się za złotą rybkę, ma opaskę z rybką na głowie; chłopiec przebrał się za rycerza, ma szablę...*)

Tytuł:	Wybieramy się na szkolny bal karnawałowy III
Opis skrócony:	Dowiemy się co mówią dzieci - bohaterowie wiersza, nauczymy się wysłuchiwanie dźwięków „q” i „ę”, będziemy wyszukiwać w tekście „q” i „ę”. Będziemy inscenizować bajkę o Kopciuszku.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	karnawał, zabawa, Nowy Rok, nazwy miesięcy, pory roku, liczebniki główne i porządkowe, kolory, percepcja słuchowa
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20

Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
---	----

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: ołówek, gumka, ilustracje z książki ucznia

Przebieg zajęć:

1. Co mówią dzieci?

Łączenie „dymków” z buzią dziecka - przebierańca.

Nauczyciel czyta to, co w dymku - dzieci łączą dymek z buzią.

Każdy pracuje w swoim podręczniku.

Zabawa „kim jestem?”

Uczeń czyta (odtwarza z pamięci) treść zawartą w dymku, inny uczeń zgaduje za kogo przebrany jest wypowiadający słowa.

2. Kolorowe litery

Nauczyciel zwraca uwagę dzieci na odmienny kolor niektórych liter w dymkach.

Próby odgadnięcia, jak nazywają się te litery.

Ćwiczenia w poprawnym wybrzmiewaniu głosek ą i ę.

Sprawdzanie poprawności sposobu artykulacji przy pomocy lusterka (para na lusterku ustawionym przy otworze nosowym).

3. Kącik ciekawej książki

Uczniowie, którzy skończyli ćwiczenia w kreśleniu liter, zapraszani są do kącika czytelniczego, w którym nauczyciel przygotował ilustrowane książki ze znanymi bajkami, baśniami. Przeglądają wyeksponowane książki i wyszukują wyrazy z literą ą i ę.

Podejmują próby odczytania wyrazów, nauczyciel pomaga dzieciom w osiągnięciu sukcesu.

Rozmowa o znanych baśniach i bajkach.

Wyszukiwanie znanych baśni, w których bohaterowie bawią się na balu.

4. Wspólne czytanie i opowiadanie baśni o Kopciuszku

Jako lekturę proponuję książkę „Kopciuszek” według Ch. Perrault’a, napisaną przez Hannę Januszewską.

Nauczyciel czyta książkę do miejsca „...I to przezwisko przyłgnęło tak do sieroty, że wszyscy w domu i w okolicy nazywali ją Kopciuszkiem.”

- Co wydarzyło się później?

Dzieci opowiadają dalsze dzieje Kopciuszka.

Nauczyciel pomaga im w poprawnym przekazie w języku polskim.

Nauczyciel przerywa opowiadanie historii Kopciuszka i proponuje sprawdzenie, czy w książce napisanej przez polską pisarkę Hannę Januszewską, dokładnie tak samo opisane są wydarzenia związane z losami dziewczynki - sieroty.

Przerywa czytanie, gdy Kopciuszek piękną karetą wyrusza na bal.

5. Inscenizacja - improwizacja „Kopciuszek na balu”

Nauczyciel zaprasza dzieci do zabawy przy muzyce.

Dzieci tańczą i odtwarzają historię opowiedzianą w bajce o Kopciuszku.

6. Podsumowanie lekcji

Wspólne czytanie wiersza pt.: Karnawał.

Wspólny karnawałowy taniec.

Nauczyciel zaprasza do tańca tylko te osoby, które dziś na lekcji czytały.

Włącza rytmiczną muzykę (np. Kaczuszki), po chwili przerywa i zaprasza do tańca teraz te osoby, które kreśliły litery (tańczyły, wycinały...)

7. Praca domowa

Przygotuję się do opowiadania o swoim balu karnawałowym.

Można przygotować zdjęcie i wkleić do podręcznika lub narysować ilustrację.

8. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna

Tytuł:	Na góralską nutę
Opis skrócony:	Odnajdziemy na mapie Polski góry Tatry, dowiemy się ciekawych rzeczy o tym co robią górale i jakie są ich zwyczaje. Zatańczymy góralski taniec.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	polskie góry, legenda, tańce góralskie, liczebniki, rzeczowniki w liczbie pojedynczej i w liczbie mnogiej, porównywanie (mniej, więcej), nazwy zwierząt i roślin żyjących w Tatrach, kolory, górale,
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne:góralski kapelusze i ciupaga, powiększone i wycięte wyrazy do czytania globalnego, kredki pastelowe, klej, nożyczki, duży szary papier (kilka arkuszy), płyta z muzyką góralską (trojak, zbójnicki) http://alkarn.wrzuta.pl/audio/1EpHV7qxEc2/zasiali_gorale

Przebieg zajęć:

1. Powitanie - rysowanie

Wchodzące na lekcję dzieci włączają się do mazania zieloną kredką pastelową na wspólnym papierze przyklejonym papierową taśmą do stołu.

Przed rozpoczęciem pracy witają się z kolegami.

W tle rozbrzmiewa muzyka góralska i jej rytmy dyktują tempo pracy dzieci.

2. Owieczki na hali - wspólna praca plastyczna

Dzieci naśladują nauczyciela i oddzierają nieregularne paski zamazanego zieloną kredką papieru. Nakleją je (tak, aby lekko na siebie zachodziły) na duży szary papier przypięty do tablicy (do ściany), wypełniając nakreślony wcześniej przez nauczyciela kontur dużej góry. Przy tak przygotowanej karcie pracy nauczyciel zachęca dzieci do wypowiedzi na temat gór. Uczniowie dzielą się swoją wiedzą o górach, o wyprawach w góry. Nauczyciel zachęca do wypowiedzi na temat tego, co robią turyści w górach w różnych porach roku. W zimie, oprócz uprawiania sportów zimowych, można bawić się w śnieżki, dlatego nauczyciel zaprasza dzieci do „lepienia śnieżek”. Przy dźwiękach rytmicznej muzyki dzieci gniotą białą kartkę papieru (A4). Wykonują zadanie, naśladując ruchy nauczyciela (ręka prawą, lewą, obydwoma rękami). Nauczyciel zaprasza do zabawy w śnieżki (rzucanie śnieżką do obręczy, kto rzuci dalej itp.). Po chwili zabawy dzieci delikatnie rozkładają pomiętą kartkę papieru i „prasują ją”, gładząc raz jedną ręką, raz drugą. Nauczyciel zaprasza do kontynuowania rozmowy o górach. Pojawiają się nazwy mieszkańców gór (nauczyciel przypina do tablicy wyrazy: góral, góralka). Mówiąc o tym, czym zajmują się górale, nauczyciel wydziera z wygładzonej białej kartki papieru trzy owale: duży, mały i bardzo malutki. Z tych elementów komponuje owieczkę (tułów, głowa, ogonek). Przykleja ją na przygotowaną wcześniej halę (łakę górską), dorysowuje owieczce oczy, uszy, nogi. Dzieci wykonują takie same czynności i po chwili na górskiej hali jest już stado owieczek.

3. Globalne czytanie wyrazów

Na tablicy pojawiają się także nowe wyrazy (góral, góralka, owieczka, hala, ciupaga, góra). Uczniowie wraz z nauczycielem głośno, czytają wyrazy. Po chwili treningu czytają wyrazy z wyklaskiwaniem sylab. Odnajdują czytane wyrazy w książce. Czytają głośno wyrazy umieszczone w książce pod ilustracjami.

4. Taniec góralski

Nauczyciel opowiada ciekawostki o obyczajach polskich górali. Może posłużyć się albumami ze zdjęciami lub krótkim filmem w którym można zaobserwować góralskie stroje i tańce. http://www.youtube.com/watch?v=s_2-0Es5KJg&feature=related ; <http://www.youtube.com/watch?v=sgnZ7htD8A4>

5. Zabawa taneczna „Zbójnicki”

Dzieci stoją w kręgu i rytmicznie dostawiają nogę lewą do prawej, potem prawa do lewej, ucząc się w ten sposób podstawowego kroku tańców góralskich.

Nauczyciel recytuje (lub śpiewa) pierwszą zwrotkę „W murowanej piwnicy...”

W murowanej piwnicy
tańcowali zbójnicy.
Kazali se piknie grać

i na nóżki pozierać. Hej!

Dzieci uczą się śpiewać i równocześnie ćwiczą krok dostawny.

Nauczyciel powinien wyjaśnić słowa: se, piknie, nóżki, pozierać. Może użyć terminu „gwara góralska”.

Zabawę można kontynuować w kręgu, siedząc na krzesłach.

Nogi, jak poprzednio, wykonują krok dostawny, a w czasie śpiewania ostatniego wersu (i na nóżki pozierać) uczestnicy zabawy przesiadają się ze swojego krzesła na to, które stoi po ich prawej stronie.

Tytuł:	Na góralską nutę II
Opis skrócony:	Odnajdziemy na mapie Polski górę Giewont. Poznamy tajemniczą legendę związaną z górą Giewont.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	polskie góry, legenda, tańce góralskie, liczebniki, rzeczowniki w liczbie pojedynczej i w liczbie mnogiej, porównywanie (mniej, więcej), nazwy zwierząt i roślin żyjących w Tatrach, kolory, górale
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne:mapa Polski, albumy ze zdjęciami Tatr, tekst wiersza i ilustracja do tekstu;

Przebieg zajęć:

1. Praca z mapą Polski

Dzieci znajdują na mapie Polski góry, nazywają kolory, którymi oznacza się góry na mapie.

Próbują odczytać nazwy gór i górskich miejscowości.

Szukają nazw: Tatry, Zakopane, Giewont.

Nauczyciel pokazuje zdjęcia polskich gór, wskazuje na charakterystyczny kształt góry Giewont z krzyżem na szczycie. http://www.youtube.com/watch?v=g9x03fz_3h4&feature=related

2. Praca z ilustracją do wiersza

Co przedstawia ilustracja zamieszczona w podręczniku?

Próby interpretacji kolorowej ilustracji do wiersza - legendy.

3. Legenda o śpiących rycerzach

Nauczyciel czyta legendę, uczniowie analizują kolorową ilustrację.

Wskazują miejsca, gdzie śpią rycerze i konie.

Można dodatkowo obejrzeć film: <http://www.youtube.com/watch?v=fDDhOrPATnQ>

Kolejne czytanie legendy i próby opowiadania niezwykłej historii o rycerzach śpiących w górze Giewont.

Tytuł:	Na góralską nutę III
Opis skrócony:	Odnajdziemy i policzymy śpiących rycerzy i konie bojowe. Pokolorujemy obrazek.
Autor(rzy):	Małgorzata Małycka malmal@interia.pl
Hasła treści	polskie góry, legenda, tańce góralskie, liczebniki, rzeczowniki w liczbie pojedynczej i w liczbie mnogiej, porównywanie (mniej, więcej), nazwy zwierząt i roślin żyjących w Tatrach, kolory, górale
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Kredki, płyta z muzyką góralską (trojak, zbójnicki)

http://alkarn.wrzuta.pl/audio/1EpHV7qxEc2/zasiali_gorale

Przebieg zajęć:

1. Szukamy śpiących rycerzy - kolorowanka

Uczniowie kolorują obrazek zamieszczony w podręczniku.

Wyszukują śpiących rycerzy i konie.

Porównują kolorową ilustrację ze swoją ilustracją.

Liczą rycerzy, konie, gdzie jest więcej (mniej) rycerzy (koni), o ile więcej (mniej)?

Ilu rycerzy? Ile koni?

2. Kącik ciekawej książki

Uczniowie, którzy skończyli ćwiczenia w kreśleniu liter, zapraszani są do kącika czytelniczego, w którym nauczyciel przygotował ilustrowane albumy poświęcone polskim górcom.

Dzieci oglądając albumy zwracają uwagę na: przyrodę, zwierzęta zamieszkujące góry, kształty gór, wygląd i zajęcia górali.

3. Jakie przygody przeżyli w górach Bolek i Lolek?

Wspólne oglądanie filmu.

W trakcie filmu nauczyciel nazywa miejsca (hala, przełęcz, jaskinia), zwierzęta (świstak, kozica, owieczka, baran, orzeł), rośliny (świerki, szarotka góraska), emocje przeżywane przez bohaterów (strach, przerażenie, zdziwienie, radość).

<http://www.superbajki.com/bajki/bolek-i-lolek-wycieczka-w-gory/>

4. Taniec na zakończenie lekcji

Nauczyciel zaprasza dzieci do poznanej na lekcji tańca góralskiego.

Po przypomnieniu słów piosenki i kroku tanecznego, wszyscy wspólnie tańczą taniec zbójników.

5. Podsumowanie lekcji

Strona - 29

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORPEG
OŚRODEK ROZWOJU
POLSKIEJ EDUKACJI ZA GRANICĄ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nauczyciel zadaje pytania dotyczące tego, co wydarzyło się na lekcji, a dzieci, które brały udział w wymienionym zadaniu głośno krzyczą: „hej!” i dodają swoje imię.

Kto przygotowywał dekorację przedstawiającą owieczki na górskiej hali?

Kto czytał wyrazy?

Kto słuchał legendy o śpiących rycerzach?

Kto kolorował obrazek?

Kto tańczył taniec zbójnicki?

Kto zapamiętał, jak nazywa się góra, w której, jak mówi legenda śpią rycerze?

6. Praca domowa

Opowiem w domu legendę o śpiących rycerzach.

Wkleję do książki zdjęcie z polskich gór.

7. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna

Tytuł:	Warszawska Syrenka
Opis skrócony:	Oglądając pocztówki i albumy przeniesiemy się do stolicy Polski - Warszawy. Poznamy legendę, która wyjaśni nam, dlaczego w herbie Warszawy jest Syrenka.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	Warszawa, herb, pomniki, mapa Polski, legenda, czasowniki w czasie przeszłym (1, 3) osoba, bajki
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Mapa Polski, albumy o Warszawie, zdjęcia przedstawiające zabytki Warszawy, herb Warszawy, kredki, plastelina.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie taneczne

Przypomnienie zabawy ruchowej z piosenką *Jedzie pociąg z daleka...*

http://www.youtube.com/watch?v=FF3PhWF_u5c&feature=related.

Nauczyciel zaprasza na wycieczkę do Warszawy.

2. Pogadanka przy mapie Polski

Odszukanie na mapie Warszawy i przypomnienie legendy związanej z powstaniem miasta.

Swobodne wypowiedzi dzieci na temat Warszawy (*Co można zobaczyć w Warszawie?*)

Oglądanie albumów, widokówek i zdjęć stolicy Polski, nazywanie miejsc i obiektów.

Wśród obrazków z Warszawy powinny być także fotografie pomników przedstawiających syrenkę.

3. Herb Warszawy

Oglądanie i opisywanie herbu Warszawy.

Szukanie odpowiedzi na pytanie, dlaczego jednym z elementów herbu jest syrenka?

Dlaczego w Warszawie są pomniki Syrenki?

4. Legenda o warszawskiej Syrence

Nauczyciel zaprasza uczniów do wysłuchania historii – legendy, która być może, wyjaśni związki Warszawy z Syrenką.

Nauczyciel czyta legendę i prosi, żeby uczniowie oglądali ilustracje zamieszczone w podręczniku.

Szukanie odpowiedzi na pytanie: *Dlaczego Syrenka ma w rękach miecz i tarczę?*

Ponowne wysłuchanie legendy ze zwróceniem uwagi na to, jak znalazła się Syrenka w Warszawie?

5. Opowiadanie historii Syrenki - elementy dramy

Nauczyciel rozkłada kartki z wyrazami zawierającymi nazwy występujących w legendzie postaci i przedmiotów.

Dzieci wybierają (losują) kartki i odczytują ich treść (z pomocą nauczyciela).

Należy przygotować kartki z napisami: Syrenka, rybak (kilka kartek), kupiec, syn rybaka, Wisła, woda (kilka kartek), zagroda.

Każdy uczeń powinien wziąć udział w zabawie, trzeba więc przygotować tyle kartek, ilu uczniów w klasie.

Nauczyciel przypina uczniom kartki - informacje o tym, jaką będą grać rolę.

Każdy zastanawia się, jak gestem wyrazić przyjętą rolę.

Nauczyciel wyznacza czas na próby ról, konsultuje ruchy, gesty poszczególnych „aktorów”.

Gdy wszyscy wykazują gotowość, nauczyciel opowiada legendę (nazywając czynności, które wykonują „aktorzy”).

Dzieci odgrywają historię opowiadaną przez nauczyciela.

Co jakiś czas nauczyciel robi „zdjęcie” i prosi o to, aby aktorzy pozostali w bezruchu (stop klatka).

Wtedy podchodzi i zadaje pytania, np.: *Co teraz czuje Syrenka?, Co czujesz Syrenko?...*

Jeśli zabawa będzie się dzieciom podobała, warto ją powtórzyć proponując zamianę rolami.

6. Praca z podręcznikiem

Nauczyciel zaprasza do uważnego słuchania i śledzenia wzrokiem tekstu wiersza.

Przy kolejnym czytaniu wiersza, uczniowie dopowiadają wyrazy do rymu, czytają wraz z nauczycielem, „podpowiadają” nauczycielowi, uczą się czytać i zapamiętują wiersz.

Tytuł:	Warszawska Syrenka II
Opis skrócony:	Porozmawiamy o warszawskiej Syrence i ulepimy herb Warszawy z plasteliny.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyńska malmal@interia.pl
Hasła treści	Warszawa, herb, pomniki, mapa Polski, legenda, czasowniki w czasie przeszłym, bajki
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: Mapa Polski, albumy o Warszawie, zdjęcia przedstawiające zabytki Warszawy, herb Warszawy, kredki, plastelina.

Przebieg zajęć:

1. Co robiła Syrenka?

Uczniowie wymieniają czynności, które wykonywała Syrenka (przyłynęła, śpiewała, płakała, dziękowała, obiecała). Globalne czytanie wyrazów – nazw czynności.

Ułożenie wyrazów w kolejności zgodnej z treścią legendy.

Opowiadanie legendy z wykorzystaniem czytanych wyrazów.

Syrenka mówi o tym, co robiła (przyłynęłam, śpiewałam, płakałam, dziękowałam, obiecałam) – ćwiczenia w mówieniu i czytaniu z wykorzystaniem podręcznika.

2. Warszawska Syrenka - praca plastyczna

Proponuję wykorzystanie plasteliny i zaproszenie dzieci do ulepienia figurki (pomnika) warszawskiej Syrenki lub wyklejenia plasteliną konturu herbu Warszawy zamieszczonego w książce.

Można także z dziećmi wykleić Syrenkę z papierowych kółeczek, wykorzystując technikę orgiami płaskie z koła.

Wzory i instrukcję można znaleźć w książkach: Dziamska D. *Bajkowe kółeczka, czyli orgiami płaskie z koła*, Wydawnictwo BIS, 2004, str.48;

Dziamska D. *Nacinamy i składamy czyli płaskie techniki orgiami z nacięciem*, Wydawnictwo BIS 2008, str.38

3. Kącik ciekawej książki

W kąciку ciekawej książki – niespodzianka.

Nauczyciel otwiera pudełko z przedmiotami (obrazkami) wśród których jest: czterolistna koniczynka, pieniądze, czarny kot, kawałek niepomalowanego drewna, kominiarz i podkowa).

Najpierw trzeba nazwać to, co jest w pudełku, potem rozwiązać zagadkę.

Zagadkę dla prawdziwego detektywa, a brzmi ona tak: *Co łączy te wszystkie przedmioty?*

Nagrodą jest nowa książka z bajkami, a każda z nich opowiada o jakimś przesądzie.

Renata Piątkowska *Szczęście śpi na lewym boku*, Wydawnictwo BIS, Warszawa 2007;

Książka ma piękne i dowcipne ilustracje, których autorem jest Edward Lutczyn.

Proponuję najpierw wspólne oglądanie lektury i nazywanie tego, co jest zilustrowane oraz rozmowę o tajemnicach, jakie kryje książka.

Po przeczytaniu pierwszej bajki, o tym jak królewna Rozalia szukała czterolistnej koniczynki, można porozmawiać o dziecięcych marzeniach.

Czy koniecznie trzeba liczyć na magiczne przedmioty, żeby spełniały się marzenia?

W zbiorze jest dziewięć bajek, można do każdej z nich narysować ilustrację, a potem przypominać sobie bajkę i opowiadać ją innym.

W ramach pracy w domu może powstać ilustracja do poznanej bajki, której tytuł brzmi: *Czterolistna koniczynka*.

4. Podsumowanie lekcji

W podsumowaniu lekcji nauczyciel przypomina o tym, że dziś uczniowie poznali legendę i bajkę. Prosi o przypomnienie, czym różni się bajka od legendy. Na zakończenie lekcji uczniowie wskazują na mapie stolicę Polski, nazywają miasto i rzekę, która przez nie przepływa. Wyjaśniają, dlaczego w herbie Warszawy jest Syrenka.

5. Praca domowa

Przeczytam w domu legendę poznaną na lekcji.

6. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna

Tytuł:	Z biegiem Wisły
Opis skrócony:	Odnajdziemy na mapie Polski rzekę Wisłę i odwiedzimy największe miasta leżące na Wisłę.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	Wisła, miasta, Toruń, mapa Polski, gra, liczebniki, przyimki
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: mapa Polski, kontur Polski z zaznaczoną Wisłą przygotowany na dużym papierze, zdjęcia z Warszawy, Krakowa, Torunia, kredki, klej, wyrazy do nauki czytania, kolorowe karteczki.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie taneczne

Zabawa ruchowa z wyliczanką – śpiewanką: <http://www.youtube.com/watch?v=Jgej4vMBCyA> .

Dzieci trzymając się za ręce poruszają się rytmicznie w kręgu.

Jedna osoba jest w środku i wskazując palcem kolejne dzieci – wylicza...

Dziecko, które „odpada” losuje kartkę z wyrazem, liczy litery (znaki), z których złożony jest wyraz i wybiera sobie tyle kolorowych karteczek, ile liter jest w wylosowanym wyrazie.

Każdy próbuje samodzielnie przeczytać wylosowany wyraz.

Proponuję wykorzystać wyrazy już czytane lub takie, które wykorzystane są w wierszu „Wisła”.

Wśród wyrazów koniecznie muszą pojawić się następujące: Kraków, Warszawa, Toruń, Wisła, góry, morze.

2. Liczenie, porównywanie, nazywanie kolorów

Nauczyciel prosi, aby podniosły w górę rękę dzieci, które mają cztery karteczki, więcej niż cztery karteczki, które mają karteczkę żółtą, ...więcej niż jedną karteczkę żółtą...

Czytanie wyrazów, nazywanie znanych liter, zgadywanie nazw pierwszych liter w wyrazach.

Wśród wyrazów, wybranych przez dzieci będą nazwy miast: Kraków, Warszawa, Toruń.

3. Pogadanka przy mapie Polski

Odszukanie na mapie Polski największej rzeki – Wisły.

Odszukanie największych miast leżących nad Wisłą.

Uzupełnianie mapy przygotowanej przez nauczyciela (na dużym arkuszu szarego papieru nauczyciel przygotowuje kontur Polski z zaznaczoną Wisłą i punktami w miejscach, gdzie położone są miasta: Kraków, Warszawa, Toruń).

Uczniowie, którzy wylosowali nazwy miast leżących nad Wisłą wklejają je na przygotowanej przez nauczyciela mapie w odpowiednim miejscu.

Wszyscy czuwają nad poprawnością.

4. Tworzenie gry planszowej „Płyniemy z Wisłą”

Z mapy Polski wynika, że Wisła wypływa z gór i w tym miejscu nauczyciel przykleja wyraz „start”. Dzieci śledzą bieg rzeki i znajdują miejsce, gdzie rzeka wpada do morza.

Tam nauczyciel przykleja wyraz „meta”.

Od początku biegu rzeki, na tworzonej mapie – planszy do gry dzieci przyklejają swoje kolorowe karteczki zgodnie z instrukcją nauczyciela.

Np.: Poproszę ucznia, który ma czerwoną karteczkę, następny z niebieską, zieloną...

Tu okazja do utrwalania liczebników głównych i porządkowych, przyimków (za czerwoną, przed zieloną).

Po wyklejeniu należy ustalić symbolikę kolorów.

Np. pionek na polu czerwonym – 5 podskoków na lewej nodze, na żółtym – śpiewamy znaną piosenkę, ...

Jeśli pionek w czasie gry zatrzyma się na nazwie miasta – przerwa w podróży, oglądamy zdjęcia (widokówki, albumy) z tego miasta – zwiedzamy miasto.

5. Gra planszowa

Nauczyciel, w zależności od liczby uczniów, albo dzieli klasę na zespoły i każdy dostaje swój pionek (kajak, łódkę), którym popłynie z biegiem Wisły, albo zaprasza na ciekawą wycieczkę całą klasę (pionek – statek wycieczkowy).

Przebieg – jak w tradycyjnej grze planszowej.

Należy ustalić zasady w jakiej kolejności rzucamy kostką, kto rzuca, kto odlicza miejsca...

Kiedy pionek znajdzie się na konkretnym polu, dzieci wykonują ustalone zadanie.

W czasie „zwiedzania” miasta Toruń, nauczyciel opowiada uczniom historię – legendę o toruńskich piernikach.

Tytuł:	Z biegiem Wisły II
Opis skrócony:	Wędrując wzdłuż Wisły zatrzymamy się na dłużej w Toruniu i poznamy słodką historię związaną z tym miastem.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyńska malmal@interia.pl
Hasła treści	Wisła, miasta, Toruń, mapa Polski, legenda, pierniki, gra, liczebniki, przyimki

Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	20
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: mapa Polski, kontur Polski z zaznaczoną Wisłą przygotowany na dużym papierze, zdjęcia z Warszawy, Krakowa, Torunia, kredki, klej, wyrazy do nauki czytania, kolorowe karteczki.

Przebieg zajęć:

1. Opowiadanie toruńskiej legendy

Nauczyciel zachęca, aby uczniowie słuchając oglądali pierniki umieszczone na kartach podręcznika.

Na pierniczkach są scenki z legendy.

Uczniowie patrzą na „pierniczek”, o którym opowiada nauczyciel.

Legendę można znaleźć

<http://pl.shvoong.com/books/175957-toru%C5%84skie-pierniki/#ixzz1frzM2ARA>

2. Praca z podręcznikiem - ćwiczenia w mówieniu i czytaniu

Zadaniem dla dzieci będzie wymyślenie tego, co mówią lub myślą bohaterowie legendy.

Uważne słuchanie treści „dymków” – czyta nauczyciel lub czytający uczeń.

Nauka czytania treści dymków.

3. Dawno temu w Toruniu - scenki dramatowe

Uczniowie odtwarzają scenki narysowane w pierniczkach.

Układają dialogi... lub odgrywają scenki, a pozostali uczniowie zgadują, co to za scenka i „podkładają” dialogi.

Tytuł:	Z biegiem Wisły III
Opis skrócony:	Poznamy wiersz o Wiśle i sprawdzimy, czy potrafimy odczytać wyrazy.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	Wisła, miasta, Toruń, mapa Polski, legenda, pierniki, gra, liczebniki, przyimki
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	90

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: mapa Polski, kontur Polski z zaznaczoną Wisłą przygotowany na dużym papierze, zdjęcia z Warszawy, Krakowa, Torunia, kredki, klej, wyrazy do nauki czytania, kolorowe karteczki.

Przebieg zajęć:

1. Zakończenie gry - poznanie wiersza o Wiśle

Na zakończenie gry – wędrowni Wisłą po Polsce nauczyciel zaprasza dzieci do wysłuchania wiersza. Dzieci śledzą wzrokiem tekst wiersza, włączają się do czytania, uczą się wiersza na pamięć.

2. Uzupełnienie mapki w podręczniku o nazwy miast

Najprościej będzie połączyć wyraz (nazwę) z punktem na mapie.

3. Kącik ciekawej książki

W kąciku ciekawej książki – proponuję przeczytanie bajki o Jasiu i Małgosi. Zapewne bajka znana jest dzieciom, ale usłyszenie jej w języku polskim jest dobrym ćwiczeniem podnoszącym sprawność rozumienia ze słuchu.

W razie braku książki z polską wersją bajki, można skorzystać z książki umieszczonej na stronie: <http://edukole.pl/bajka/Jas-i-Malgosia/>

Potrzebny będzie dostęp do Internetu, rzutnik multimedialny i głośniki komputerowe.

4. Piernikowa chatka - kolorowanka

Wykonanie ćwiczenia w podręczniku.

Kolorowanie piernikowej chatki według instrukcji nauczyciela. (np.: pomaluj wszystkie pierniki w kształcie serduszek na czerwono...)

5. Podsumowanie lekcji

W podsumowaniu lekcji nauczyciel dziękuje dzieciom z wspólną podróż Wisłą po Polsce. Przypomina nazwy „odwiedzonych” miast oraz poznaną legendę.

Prosi o przypomnienie, czym różni się bajka od legendy. Miło byłoby poczęstować dzieci pierniczkami lub rozdać papierowe „pierniczki” – serduszka z miłym podziękowaniem za wspólna lekcję.

6. Praca domowa

Opowiem w domu legendę o toruńskich pierniczkach.

7. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna

Tytuł:	Polscy wybitni twórcy
Opis skrócony:	To będzie lekcja dla miłośników sztuki! Będziemy grać w kapeli ludowej, oglądać obrazy i malować.
Autor(rzy):	Małgorzata Małycka malmal@interia.pl
Hasła treści	Chopin, muzyka, instrumenty muzyczne, Makowski, dopełniacz, emocje, rozumienie ze słuchu, taniec, pory roku

Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: kredki, muzyka Chopina, instrumenty muzyczne przyniesione przez dzieci, gazety, pudełka wypełnione ryżem, grochem, ołówki, metalowe przedmioty

Przebieg zajęć:

1. Zabawa ruchowa ze śpiewem *Jestem muzykantem*

Nauczyciel zaprasza dzieci do zabawy ruchowej ze śpiewem i mówi, że będzie dyrygentem, czyli konszabelantem a uczniowie - orkiestrą.

Dzieci stoją w kręgu, nauczyciel zaczyna śpiewać a dzieci za nim powtarzają i pokazują gesty naśladowujące różne czynności.

N: Jestem muzykantem konszabelantem,

U: I my muzykanci konszabelanci,

N: Ja umiem grać,

U: I my umiemy grać,

N: A na czym? (Prowadzący równocześnie pokazuje gest grania na pianinie),

U: A na czym?

U: Na pianinie (dzieci też pokazują),

N: A pianino ino ino (3x) a pianino gra!

U: A pianino ino ino (3x) a pianino gra (dzieci pokazują i śpiewają wraz z nauczycielem)

Na tej samej zasadzie wprowadzamy nazwy i ilustrujemy gestem inne instrumenty: na skrzypcach (pitu, pitu, pitu x3 - tak skrzypczka gra), na bębnie (bum tarara x 3, tak bębenek gra), na flecie (tirli, tirli, tirli x3 - tak ten flecik gra), na gitarze (a gitara ralarara x3 - a gitara gra) itd.

2. Instrumenty muzyczne - nauka słówek, czytanie globalne

Uczniowie wymieniają nazwy wykorzystanych w zabawie instrumentów muzycznych, gestem pokazują sposób trzymania i użytkowania instrumentu.

Nauczyciel eksponuje na tablicy nazwy wymienianych instrumentów (pianino, skrzypce, gitara, bęben, flet)

3. Kapela dziecięca

Na jakich instrumentach muzycznych grają dzieci namalowane przez polskiego artystę malarza Tadeusza Makowskiego?

Oglądanie reprodukcji w podręczniku.

Wyjaśnienie znaczenia słowa „kapela”.

Utrwalenie nazw instrumentów muzycznych.

4. Praca z podręcznikiem

Uczniowie znajdują w książce instrumenty, których nazwy potrafią przeczytać.

Poznają kolejny instrument muzyczny – fortepian.

Nauczyciel wyjaśnia, że to instrument podobny do pianina, ale różniący się kształtem i głośniej, lepiej brzmiący, dlatego w czasie koncertów pianista gra na fortepianie (forte – głośno; piano – cicho)

5. Koncert fortepianowy

Nauczyciel zaprasza uczniów na koncert, prosi o to, by w trakcie słuchania uczniowie mieli zamknięte oczy i próbowali wyobrażać sobie to, o czym myślał artysta tworzący tę muzykę.

Mazurek op.17; nr 4

6. Malowanie muzyki

Uczniowie rysują kredką pastelową to, co sobie wyobrazili słuchając muzyki Chopina.

Nauczyciel indywidualnie rozmawia z dziećmi, zwłaszcza z tymi, które mają problem z rozpoczęciem rysunku.

(Dzieci czasami nie wiedzą co narysować, lub po prostu nie wiedzą, jak coś narysować.)

Nauczyciel zachęca do pracy w milczeniu i do słuchania muzyki.

(Fryderyk Chopin Polonez dziecięcy g - moll; Walc h - moll, op. 62, nr 2)

7. Wystawa rysunków

Nauczyciel zachęca, aby dzieci opowiadały, co „widziały” słuchając muzyki i opowiadały o tym, co narysowały.

Jeżeli znajomość języka polskiego ucznia jest bardzo słaba, może mówić w języku, w którym się komunikuje.

Najważniejsze, kluczowe słowa nauczyciel powtarza po polsku.

Tytuł:	Polscy wybitni twórcy II
Opis skrócony:	Poznamy wielkiego polskiego kompozytora Fryderyka Chopina. Będziemy komponować muzykę poważną i czytać wiersz.
Autor(rzy):	Małgorzata Małyska malmal@interia.pl
Hasła treści	Chopin, muzyka, instrumenty muzyczne, Makowski, dopełniacz, emocje, rozumienie ze słuchu, taniec, pory roku
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	40
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	50

Uwagi metodyczne

Materiały dydaktyczne: kredki, muzyka Chopina, instrumenty muzyczne przyniesione przez dzieci, gazety, pudełka wypełnione ryżem, grochem, ołówki, metalowe przedmioty, zdjęcia pomników Chopina, podobizny Fryderyka Chopina.

Przebieg zajęć:

1. Słuchanie wiersza *Koncert w Muzeum Szopena*

Nauczyciel zaprasza do uważnego słuchania wiersza.

Rozmowa o tym, co poeta namalował słowami.

Szukanie w podręczniku ilustracji, która pasuje do wiersza.

Ponowne słuchanie wiersza z cichą muzyką w tle, ze wzrokiem skoncentrowanym na właściwej ilustracji.

Kolejne słuchanie wiersza czytanego przez nauczyciela i oglądanie obrazów (slajdów prezentacji) Mazurek op.17; nr 4.

2. Fryderyk Chopin

Wyjaśnienie znaczenia słów: twórca, autor muzyki, artysta, kompozytor, wirtuoz...

Jakich znamy kompozytorów?

Nauczyciel opowiada uczniom, że tę muzykę skomponował Fryderyk Chopin; wielki polski kompozytor.

Urodził się w Żelazowej Woli niedaleko Warszawy i tam, w jego rodzinnym domu jest dziś muzeum. Odbywają się tam koncerty, pianiści grają na fortepianie utwory, które przed wielu laty skomponował Fryderyk Chopin.

Przydadzą się albumy z fotografiami Żelazowej Woli, zdjęcia kompozytora, pomnika Chopina w Warszawie.

Można opowiedzieć dzieciom o tym, że mama Fryderyka była Polką a jego tato był Francuzem. Mieszkali w Polsce.

Kiedy Fryderyk był małym chłopcem lubił słuchać, jak mama opowiadała mu bajki, lubił spacerować i wsłuchiwał się w głosy przyrody i w muzykę ludową, a potem te wszystkie wrażenia wygrywał na fortepianie.

Koncertował już jako mały chłopczyk i wszystkim bardzo podobała się jego muzyka.

Jako dorosły człowiek, pianista kompozytor, zamieszkał w Paryżu.

Tam zmarł i na paryskim cmentarzu został pochowany.

3. Analiza ilustracji w podręczniku.

Wyjaśnianie, dlaczego wybrana przez dzieci ilustracja pasuje do poznanej wiersza.

Co na niej jest, a czego nie ma na innych ilustracjach.

Nazywanie pór roku, elementów przyrody, które są na jednej ilustracji, ale nie ma ich na innej.

Ćwiczenia w użyciu właściwej formy gramatycznej.

4. Komponowanie muzyki (ćwiczenia w rozumieniu ze słuchu)

Uczniowie przygotowują sobie instrumenty muzyczne (pomięte gazety, pudełeczka napełnione ryżem, kaszą, piaskiem, grochem, drewniane ołówki, metalowe przedmioty do uderzania jeden o drugi).

Każdy instrument ma inne brzmienie i nauczyciel proponuje, aby spróbować „zagrać” wiatr wykorzystując pomięte gazety; deszcz który uderza o rynnę - metalowymi przedmiotami, deszcz padający na drzewa - drewnianymi ołówkami, szum morza - piasek, ryż w pudełkach, itp. Zabawa będzie polegała na „wygraniu” tego, co opowie nauczyciel.

Np. Morze cichutko szumi, fale lekko uderzają o brzeg, jest cicho, spokojne, rytmicznie...

Nagle zrywa się wiatr i coraz to mocniej kołysze wodę.

Robi się głośniejszy, jeszcze głośniejszy, nagle grzmot, drugi grzmot i zaczyna padać głośnie, silny deszcz. Pada, grzmot, wiatr...

Po chwili grzmoty są coraz to bardziej ciche, jakby odchodziły w dal, deszcz pada miarowo, cichutko, wiatr rozgania chmury i nagle już tylko lekko kapie deszcz, słychać cichy powiew wiatru, burza milknie i słychać tylko miarowe, spokojne uderzenia wody o brzeg.

Nauczyciel powinien swoim sposobem mówienia (tempem, siłą, wysokością głosu) pomagać dzieciom w zrozumieniu wypowiedzianych komunikatów.

Można powtórzyć zabawę zamieniając się „instrumentami”.

Na zakończenie zabawy nauczyciel powinien pochwalić uczniów za to, że wspólnie udało się skomponować muzykę.

Można nadać tytuł temu utworowi, pytając uczniów: *Jaka to była melodia?* (burzowa, deszczowa...)

Uwieńczeniem ćwiczenia będzie wspólne wysłuchanie Preludium deszczowego Fryderyka Chopina

<http://www.youtube.com/watch?v=qn1ybsv-0ic>

5. Praca z tekstem

Nauczyciel kolejny raz czyta wiersz, uczniowie śledzą tekst i wczuwają się w rytm wiersza.

Dobrze byłoby tak przeczytać, jakby słowa wiersza były nutami wypływającymi z fortepianu.

Uczniowie włączają się do czytania wiersza, usiłują naśladować czytającego nauczyciela (najpierw końcowe, rymujące się sylaby, potem wyrazy, całe wersy...)

6. Improwizacje ruchowe do muzyki Chopina

Nauczyciel zaprasza dzieci do słuchania muzyki Chopina i wyrażania tańcem tego, co czują.

Można podzielić klasę na dwie części, jedne dzieci mogą tańczyć, inne obserwować, potem nagradzają się brawami i zamieniają rolami.

7. Kącik ciekawej książki

Czytanie dzieciom fragmentów książki o Fryderyku Chopinie. Proponuję:

Alicja Twardowska *Wieczorynki z Fryderykiem*, Wydawnictwo Pani Twardowska (Może to być rozdział zatytułowany *Pierwszy koncert Fryderyka*, str. 31)

Michał Rusinek *Mały Chopin*”, Wydawnictwo ZNAK (rymowana opowieść o życiu Chopina)

Anna Czerwińska – Rydel *Moja babcia kocha Chopina*, Wydawnictwo siostr Loretanek (Wyróżnienie FENIKS 2011 w kategorii: książki dla dzieci).

8. Podsumowanie lekcji

Na zakończenie lekcji nauczyciel przypomina wszystko, co zdarzyło się na lekcji.

- Granie w kapeli ludowej (podobnej, jak na obrazie znanego polskiego malarza, Tadeusza Makowskiego).

Fryderyk Chopin w dzieciństwie często spędzał wakacje na wsi i bardzo lubił słuchać jak grają kapele.

W jego muzyce jest wiele polskich motywów ludowych.

- Poznawanie nazw instrumentów muzycznych.
- Słuchanie muzyki Fryderyka Chopina i malowanie do niej obrazów.
- Słuchanie wiersza o muzyce Chopina, nauka czytania wiersza.
- Oglądanie ilustracji i szukanie takiej, która pasuje do wiersza.
- Wyszukiwanie elementów, które są na jednej ilustracji, a nie ma ich na innej.
- Komponowanie muzyki do obrazów opisywanych przez nauczyciela.
- Słuchanie opowieści o Fryderyku Chopinie.
- Wyrażanie tańcem emocji przeżywanych podczas słuchania muzyki Chopina.

Nauczyciel prosi, żeby uczniowie podzielili się wrażeniami z lekcji odpowiadając na pytanie: *Co było dla Ciebie najciekawsze?*

9. Praca domowa

Opowiem o Fryderyku Chopinie swojej rodzinie.

Przeczytam wspólnie z rodzicami (rodzeństwem) poznany na lekcji wiersz.

10. Zaznaczam swoją minkę - informacja zwrotna
